

NIMA UCHUN FUTBOL BUGUNGI KUNDA SPORT DEB ATALGANIDA BIRINCHI NAVBATDA AQLGA KELADI

Nuriddinov Axrorjon Bahodir o'g'li

Osiyo xalqaro universiteti jismoniy madaniyat kafedrası o'qituvchisi

<https://doi.org/10.5281/zenodo.8372911>

Annotatsiya. Futbol butun dunyoda eng mashhur sport turi sifatida tanilgan. Futbol, mamlakatlardagi ijtimoiy-iqtisodiy vaziyatni farqlamasdan barcha ommani kuzatib boradigan hodisa, sohaga aylangan jiddiy bandlik sohasiga ega. Sport siyosiy tuzilmada ekanligiga shubha yo'q. Ko'pgina mamlakatlarda siyosiy vosita bo'lishdan tashqari, futbol eng ko'p katta reklamba-targ'ibotga aylangan element. Hatto ba'zi mamlakatlarning mahalliy hududlarida ham deyarli kun tartibida u faqat futboldan iborat. Nima uchun futbol sport haqida gap ketganda aqlga kelgan birinchi narsa? Buning sababi nima? Odamlar bunga qiziqishining sababi nimada? Agar futbolga investitsiyalar boshqa tarmoqlarga kiritilsa, xuddi shu qiziqish va sanoat shakllanishi sodir bo'ladimi? Ushbu tadqiqotda ushbu savollarga javob berish uchun sifatli tadqiqot usuli qo'llanildi. Turli xil sport dasturlari, gazeta va jurnallar ko'rib chiqildi, ba'zi futbol yozuvchilari uning asarlari ta'qib qilindi.

Kalit So'zlar: Sport, Futbol, Fenomen.

WHY FOOTBALL IS THE FIRST SPORT THAT COMES TO MIND TODAY

Abstract. Football is known as the most popular sport in the world. Football has a serious employment sector that has become a phenomenon, an industry that follows all the masses regardless of the socio-economic situation of the countries. There is no doubt that sport is politically structured. Apart from being a political tool in many countries, football is the most important advertising and promotion element. Even in the local areas of some countries, almost exclusively football is on the agenda. Why is football the first thing that comes to mind when it comes to sports? What is the reason for this? Why are people interested in it? Would the same interest and industry formation occur if investment in football was channeled into other industries? In this study, a qualitative research method was used to answer these questions. Various sports programs, newspapers and magazines were reviewed, some football writers followed his works.

Keywords: Sport, Football, Phenomenon.

ПОЧЕМУ ФУТБОЛ — ПЕРВЫЙ СПОРТ, ПРИХОДЯЩИЙ СЕГОДНЯ НА НАУМ

Аннотация. Футбол известен как самый популярный вид спорта в мире. В футболе есть серьезный сектор занятости, который стал явлением, индустрией, которая следует за всеми массами независимо от социально-экономического положения стран. Нет сомнений в том, что спорт политически структурирован. Помимо того, что во многих странах футбол является политическим инструментом, он является важнейшим элементом рекламы и продвижения. Даже в отдельных регионах некоторых стран на повестке дня почти исключительно футбол. Почему футбол первое, что приходит на ум, когда речь идет о спорте? Что является причиной этого? Почему люди этим интересуются? Произойдет ли такой же интерес и формирование отрасли, если инвестиции в футбол будут направлены в другие отрасли? В данном исследовании для ответа на эти вопросы использовался метод качественного исследования.

Рецензировались различные спортивные передачи, газеты и журналы, за его произведениями следили некоторые футбольные обозреватели.

Ключевые слова: Спорт, Футбол, Феномен.

Kirish

"Sport-bu shaxslarning jismoniy, aqliy, hissiy va ijtimoiy rivojlanishiga imkon beradigan, bilim, ko'nikma va yetakchilik qobiliyatlarini yaxshilaydigan vosita. Sport insonga o'zini tarbiyalashga, duch keladigan psixologik va fiziologik muammolarni engishga yordam beradi. Sportning xalqaro do'stlik va tinchlik orqali mamlakat iqtisodiyotiga qo'shadigan ijobiy hissalari mavjud. Sportning xalqaro maydonda muhim sohaga aylangani sportchi tufayli klublar va mamlakatlar muvaffaqiyatining ahamiyatini yanada oshirdi. Futbol sport eng sog'lom va yuqori amalga uning qurilishiga jiddiy hissa qo'shmoqda. Bundan tashqari, faqat diqqat markazida bo'lish "futbolchilarga o'z raqiblarini mag'lub etish uchun o'z ijodkorligini birinchi o'ringa qo'yishga imkon beradigan" hodisa sifatida ifodalanadi.¹

Futbol kundalik hayotning deyarli muhim qismiga aylandi, bu erda tarix davomida barcha jamiyatlarda qiziqish ortdi.² Futbol litsenziyalanadigan futbolchilar yuz minglab bilan dunyoning eng yaxshi hisoblanadi bu mashhur sport. Futbol-bu turli xil tomoshabinlar tomonidan kuzatiladigan sport turi. Futbol bilan bog'liq tadqiqotlarning jadal rivojlanishi shuni ko'rsatadiki, futbol nafaqat o'yin, balki professional, hayajonli bu kruiz va tijorat yo'nalishlarini berish hissi bilan faoliyat. Millionlab odamlar uchun hayajon sizning his bizni asraydigan "futbol" sport turi bugungi kunda har bir iqtisodiy ma'noda rivojlangan sohaga aylandi.

Har kuni futbol sportiga millionlab dollar mablag' sarflanadi. Futbolchilarning transfer qiymati yildan-yilga oshib bormoqda. Bu dek futbol muxlislari jihatidan eng mashhur sport. Futbol o'zi bilan aloqa tizimi va tilni tuzish bilan bir qatorda futbol bilan birgalikda harakat qiladigan bir qator mexanizmlar va institutlarni olib keldi. Yana ma'lumki, futbol millionlab insonlar Qiziqadigan global soha hisoblanadi. Futbol nafaqat odamlar uchun o'yin, balki o'yin-kulgi, kuch, kuch, qayg'u, quvonch, milliy sharaf va eng avvalo, ularning o'ziga xosligi, o'zlarini topa oladigan dunyoning kalitidir bu taklif etadi. Futbol o'ziga xoslikni yaratishdan tashqari, turli xil ijtimoiy o'ziga xosliklarning uchrashiga va ularning bir-biriga ta'siriga ham hissa qo'shadi.

Shu nuqtai nazardan, turli mamlakatlarning milliy o'yinlari va boshqa klub jamoalarining kubok musobaqalari ham umumbashariy jahon madaniyatini yaratish va qo'llab-quvvatlashni qo'llab-quvvatlaydi.³ Rivojlanayotgan texnologik o'zgarishlar bilan bir qatorda, inson hayoti elektron qurilmalar bilan jihozlangan.

Futbol-bu ko'p yillar davomida millionlab odamlar tomonidan kuzatilgan, tomosha qilingan va o'ynagan mashhur sport turi. Ba'zi mamlakatlarda bu sportning bir bo'lagi sifatida emas, balki alohida haqiqat, butunlay boshqa dunyo sifatida qaraladi. Futbol va sportni yaxshiroq tushunish va tushunish nuqtai nazaridan, yana sportni qurishning maqsadi hech qachon faktlarni aks ettirmagan deb hisoblanganda, bu masalani quyidagicha ko'rib chiqdi; inson idrokidagi futbol

¹ Armstrong, G. (1998). Football Hooligans: Knowing The Score. Berg Publisher Ltd.
<https://www.cabdirect.org/cabdirect/abstract/19981807350>

² Frosdick, S., Marsh, P., Chalmers, J. (2005). Football Hooliganism. London: Willan,
<https://doi.org/10.4324/9781843926078>

³ Talimciler, A. (2008). Futbol Değil İş: Endüstriyel Futbol. İletişim Kuram ve Araştırma Dergisi, 26,89-114.

tarixiy vaziyatni tushuntirishga harakat qiladigan ilmiy tashabbuslarni o'z ichiga oladi. inson haqiqati. "Futbol haqidagi spekulatsiya qayerda tugaydi, futbol uning amaliyotini tushunishga harakat qilib, fan boshlanadi. "Futbol sportda siyosat yo'q, futbol sport mafkurasi yo'q, futbol sport-bu bo'sh vaqt ichidagi o'yin", bu pedantik va uni o'rganish kerak" kabi rivoyatlar.

Natijada

Mashhurlikning eng mashhur tarmog'i sifatida tanilgan futbol, ongda sport bilan sinonim deb hisoblanadigan holatga aylandi. Shunday qilib, futbol sport fanlari sohasidagi akademik tadqiqotlar bo'yicha har uch o'qishdan bittasini tashkil qiladi. Ko'p nuqtai nazardan ko'rib chiqish uchun ochiq bo'lgan futbol ommaviyligi masalasiga ham har taraflama qarash kerak. Futbol deyarli butun dunyoda eng mashhur bu filial deb qabul qilinadi.

Ular futbol iste'dodlarini namoyish etishni rivojlantirish va tadqiq qilishni xalqaro miqyosda eng mashhur ligalar, asosan Germaniya, Portugaliya, Belgiya va Evropaning boshqa etakchi davlatlari boshqarayotganini ta'kidladilar.⁴ Bundan tashqari, bu mamlakatlar buyuk Britaniya, Niderlandiya, Ispaniya, Frantsiya va Italiyani ham kiritish to'g'ri bo'lar edi. Biz deyarli futbolchilar, Braziliya, Argentina bir daredevil qo'ng'iroq mumkin o'sishi dunyo afsonasi, va bu qit'ada, asosan Urugvayda paydo bo'lganligi ma'lum. Shuning uchun" futbol " ijtimoiy-iqtisodiy, yutuq motivi, daxldorlik tuyg'usi, siyosiy tuzilishi, kuchli tashkiloti, shuningdek, ilmiy hodisa sifatida ifodalanishi mumkin bo'lgan yirik sanoatni o'z ichiga oladi. Bugungi kunda futbol barcha astronomik arboblari asosida dunyoda qiziqish va har bir so'nggi on bir qadam oldinga texnologik sarf, sotsiologik, iqtisodiy va madaniy o'zgarishlar, futbol qiziqish bilan birga doimo ortib bormoqda, va guruhda sodir kasblar foydani sifatida ifodalanishi mumkin. Futboldagi daromadlarning oshishi bilan bog'liq "futbol o'yinida g'alaba qozonish va yutqazish orasidagi masofa moddiy yutuqlar masofasini oshiradi" iborasi bilan aytganda, moddiy yutuqlardek raqobat davom etadi.⁵

Shuningdek, ular kamida bitta jahon chempionati uchrashuvini butun dunyo bo'ylab odamlar tomosha qilishganini ta'kidladilar. Futbolning sotsiologik tarixi aslida butun dunyoda futbolning professionallikdan tashqaridek qismi, ya'ni mahallalar o'rtasida boshlanadi. Dunyoning barcha burchaklaridagi ko'chalar o'rtasida futbol bilan bog'liq tuzilmani ko'rish qat'iyan mumkin.⁶

REFERENCES

1. Armstrong, G. (1998). Football Hooligans: Knowing The Score. Berg Publisher Ltd. <https://www.cabdirect.org/cabdirect/abstract/19981807350>
2. Frosdick, S., Marsh, P., Chalmers, J. (2005). Football Hooliganism. London: Willan, <https://doi.org/10.4324/9781843926078>
3. Talimciler, A. (2008). Futbol Değil İş: Endüstriyel Futbol. İletişim Kuram ve Araştırma Dergisi, 26,89-114.

⁴ Bennett, K. J., Vaeyens, R., Fransen, J. (2019). Creating A Framework For Talent Identification And Development In Emerging Football Nations. Science and Medicine in Football, 3(1), 36-42.

⁵ Akanle, O., Fageyinbo, K. T. (2019). European Football Clubs And Football Betting Among The Youths in Nigeria. Soccer & Society, 20(1), 1-20.

⁶ Dunning, E., Murphy, P. J., Williams, J. (2014). The Roots Of Football Hooliganism (RLE Sports Studies): An Historical And Sociological Study. Routledge.

4. Bennett, K. J., Vaeyens, R., Fransen, J. (2019). Creating A Framework For Talent Identification And Development In Emerging Football Nations. *Science and Medicine in Football*, 3(1), 36-42.
5. Akanle, O., Fageyinbo, K. T. (2019). European Football Clubs And Football Betting Among The Youths in Nigeria. *Soccer & Society*, 20(1), 1-20.
6. Dunning, E., Murphy, P. J., Williams, J. (2014). *The Roots Of Football Hooliganism (RLE Sports Studies): An Historical And Sociological Study*. Routledge.